

locus 14. D. Quemadmodum servit. amit.
Nec aduersatur leg. servitutes 20. s. si
subdolum D. de servit. præd. wh. cerio
13. pr. D. de servit. præd. ruf. Vide
Dovel. 11. comm. n. l. Coraf. ad leg. 1.
num. 44. & 50. D. de servit. Forcat.
ibid. n. 14. Cagli. diruct. cap. 72. n. 15.

Postremo remissione, & permisso
actu servitutis contraria, collitur ser-
vitus l. 31. c. 1. 8. l. servitutes 14. s. ser-
vitus D. de servit. l. annis 3. 4. D. de ser-
vit. pred. ruf. Alienari vero, vel extraneo
cedi servitus constituta nequit, eaque
cessione nihil agitur arg. l. i. l. cum fun-
dus 12. D. Com. pred. l. i. aqueductus 47.
D. de contrah. emt. Sanè pignori dati
servitus potest. l. sed an via 12. D. de
pignor. & hypol. scilicet rustica, non
urbana l. si quis §. ult. D. cod. Vide
Cujac. 15. observat. 6. Duar. dispu-
tatione 13. Conna. 4. comm. 14. Ho-

tom. 5. obseruat. 25. Fab. 5. conjest. 11.
Actiones quod attinet, cum in rem,
cum in personam de servitibus præ-
dictorum prodite sunt. Et si quidem
promissa, vel testamento legata servi-
tus sit, actione ex testamento vel ex
stipulatu, aut si pactum intervenierit,
actione ex eo contracta experimur,
cui factum adjectum est. Quod si jam
acquisita sit servitus, confessio in
rem, vel si libertatem nobis asseramus,
negatoria agendum. De qua autem
possessione, ne in ea vis nobis fiat,
interdicta comparata sunt. §. agnè In-
sist. de act. l. i. & rot. iii. D. Si ser. vind.
leg. heredet 25. §. an illa stipulatio &
seqq. ff. famili. eric. l. 2. 7. 2. l. 8. 3. §. quod
si stipulatus l. 9. 8. cum simil. D. de V.O.
l. 1. l. 3. §. ait prætor D. de istin. alioque
priv. l. 1. pr. & §. deinde ait prætor D. de
aq. corid. & ait. cum iiii. & ll. seqq.

F I N I S.

INDEX

INDEX

RERUM ET VERBORUM LOCUPLE-
Tissimus, quæ in toto hoc Tractatu continentur, or-
dine alphabeticō dispositus, in quo prior numerus
marginarum, numerum Summariorum, posterior
paginam denotat.

A

A Bartolo scripta
servitutis definitio
asserta à Neotrico-
rum calumnis, p. 6.
n. 477.

Accipitrem vel fal-
conem cum sonanteis argenteis in
pedibus junctis si quispram acce-
perit: an priori domino restituere
teneatur, 7. 409.

Acquisitam servitutem confirmari, &
servitutem per partes retiniri, di-
versam habere significationem, 1.
505

Actio confessoria datur contra quem-
libet impudentem, vel turbantem,
ubi servitus existat, 12. 8.

Actio de aqua pluvia accenda ad hoc
ut competat quæ requiriatur, 2. 359.

Actio negotiorum gestorum quo casu
competat, 28. 1. 3.

Actio personalis fundum non confe-
quitur, 6. 6.

Actio quænam sit quæ pro cloacis
competat, 12. 1. 5. 4.

Actio quæ competat socio reficere
volenti in calo permisso contra
alium socium prohibentem, 7. 179.

Actio qualis competat contra proten-
dentes pannos in aliorum præjudi-
cium, 6. 190.

Actio quæ competat illi, in cuius
fundo contra servitutem debitam
quispiam pascitur, 37. 389.

Actio quam quis diuturno usu, &
longa quasi possessione naetus est,
cur utilis appelletur, 7. 6. 8.

Actio in noxali emendatione dam-
ni est in obligatione: & datio-
damni pro noxa est in solutione,
45. 395

Actionem negotiorum in corporali-
bus non usurpari, 1. 53. II

Actionem negotiorum: vi, ac potestate
confessoriam esse, 3. ibid.

Actione injurianum flagam, quia per-
cussisti me in facie cum pugno, &
de percusione in spatulis probe-
tur, an absolute sequi debat, 9. 66.

Actiones suas remittentibus regres-
sus dandus non est, 44. 394.

Actioni de via publica, an fidejussione
A. A. a. 2. accet.

Index Rerum,

- accedere possit, 76.289
 Accusatio vel requisitio de crimine si-
 fiat, quod certo die vel loco com-
 militum dicatur, si de alio die vel
 loco probetur, nunquid ad con-
 demnationem sufficiat, 8.66
 Actus qui haberet, an iter quoque ha-
 bere dicatur, 2.257
 Actus est ius agendi vel jumentum
 vel vehiculum, 1.ibid.
 Actus & iter in quo differant & con-
 venient, 3.257
 Actus & via in quo differant, 5.258
 Actus latitudo quantae debet, 6.
 ibid.
 Actus electio ad quem spectet quando
 sine ulla loci determinatione con-
 stituitur, an scilicet ad constituentem,
 & ejus haretum, an illi, cui
 actus serv. constituta fuerit, 9.2.9
 Actum per certum locum si quispiam
 alii cesserit, an possit postea plus-
 tubis per eundem locum cedere
 actum, 10.ibid.
 Actus servit in fundo habens, an per
 quamlibet ejus partem servit, actus
 uti possit, & aliquando per unam,
 aliquando per aliam, 8.2.8
 Actus serv. si fundus debeat; & vi flui-
 minis pons occupatus sit: & postea
 alluvione restitutus: an serv. amissa
 in pristinū statū restituirat, 2.2.9
 Actus servi locus debens si quis inunda-
 tur: quod possit ille cui serv. de-
 betur, in alia parte fundi agete, 13.
 ibid.
 Actus uni si debetur: ut vehiculis
 trium generum uteretur: & alio ge-
 nere usus fuerit: vel quid super-
 fluum egredit: an per hoc ipsam ser-
 vitutem amiserit, 11.ibid.
 Actus agentium ultra eorum inten-
 tionem operari non debent, 27.3.85
 Adficio an nedū praesenti sed etiam
- futuro, servitus imponi vel acquiri
 possit, 2.36
 Adficandum si sit in praedio servitu-
 tem debente, cujus expensis adfi-
 candum sit, 8.60
 Adficatum quicquid est in meo, &
 per me posse, solo meo credit, 9.88
 Adficet si quispiam, vel dimittat, vel
 protervet, regnum in alienum, vel
 publ. qua actione convenit poter-
 it, 13.92
 Adficatio excellens nunquid ad vi-
 cini mei emulacionem fieri praefu-
 mat, 3.119
 Adficaverit si quispiam super parie-
 te alieno, quid juris, 10.125
 Adficium super pariete, cedit pariete
 inferiori, 20.131
 Adficans in solo alieno sicut alterius
 sumpus non repetit, si scienter adfi-
 cavet, ita etiam scienter moto
 communi superadficans, 29.133
 Adficia inferiora habens, si ignem
 faciat, & per foramen vel per fene-
 stras fumum in superiora adficia
 immittat an possit, 1.166
 Ades dux eadem contignatione con-
 texta si pluribus legentur, quisque
 legatarius habebit quatenus pars
 sua sibi legata duret, nec unus contra
 alium agere poterit, ut tigna
 non existant, sicuti testamenti: vel
 mortis tempore erant, 1.173
 Adficandi licentia in loco publico
 sine incommode & damno alterius
 concessa intelligitur, nisi expressè
 dicatur etiam cum alterius damno
 & incommodo, 5.186
 Adficium juxta plateam autoritate
 publica si destruetur, an platea am-
 plietur, & utrum via juxta illud
 adficium destruetum definit esse,
 platea, an via remaneat, sicut erat
 primo, 11.267
 Adficio appellations, omnes adfici
 species

& Verborum.

- Species continentur, 9.462
 Aetas quando dicarur, 104.351
 Aet iusque usus communis est haec
 mate, & litora matris, 1.459
 Aet quando malus est, nunquid quis
 ibiflare vel venire teneatur, 4.560
 Aequalitas plani qualis esse debeat,
 2.419
 Aggeres Valla fluminum esse dicun-
 tur, 1.451
 Aggeres in fundo suo si vicinus ex ve-
 ritate vel pacto habeat, an Domini-
 nus superior inferiorum cogere pos-
 sit, ipsos aggeres munire, 3.451
 Aggeres tumptentes fluminis Nili, qui
 in Egypro est, que pena punian-
 tur, ubi etiam quid de aggeribus
 Padi apud Ferraram, 7.452
 Aggerem qui in fundo vicini superioris
 erat, si aqua vis dejeicerit, &c.
 quid juris, 4.451
 Aggeribus in meis si ego propter a-
 quarum inundationem coronellas
 fecerim elevando ipsas, ne aqua ex-
 cedens aggeres consuetos fundum
 meum inundarent, an eas etiam pro
 arbitrio meo propria autoritate
 impune removete possim, 6.452
 Ago meo in inferiori si magna aqua-
 rum abundantia fuerit, ex agro su-
 perioris proveniens, an aggeres &
 foceas mihi habere licent, 2.451
 Altera quam hactenus explicata l.
 quod ad servitutes, ff. de evict, 3.475
 Alluvionis materia, remissive, 1.446
 Alveus mutatus vel reliquo quando
 dicatur, 6.444
 Alveus proprius est fluminis venter, &
 alia multa de alveo, 1.442
 Alveus quomodo publici juris esse in-
 telligatur, 2.443
 Alveus si mutatus fuerit, in novum
 flumen dicatur, 3.444
 Annuli ferrei lapidis infixi, in qui-
 bus equi alligantur, ad civitatis or-
 namentum finnit, 15.128
 Animal qui in fundo reperit, in quo
 sibi juris palecedi servitus debetur,
 an ipsum occidere possit, vel reti-
 nere, donec damnum reficiatur,
 quod dedit, vel donec cuius sit ani-
 mal illud cognoscatur, 30.387
 Animal in pacuis dimidium an per il-
 lum possideatur, qui id ibi dimisit,
 48.396
 Apes alienas, si quis fumo facto fu-
 gaverit, vel necaverit, qua actione
 teneatur, 2.166
 Aquadens in curte sua naturaliter,
 si per se ad curtem mean currat, an
 licitum si mihi aliiquid facere, per
 quod decursus impediatur, 2.27
 Aquadens in curte mea naturaliter,& per se si ad cutiam tuam dis-
 currat, an cibi in curte tua aliiquid
 facere licitum sit, ut aqua cursus
 impediatur, & in curte mea rema-
 near, 4.149
 Aqua pluvia dicitur, quae de caelo ca-
 dit, aut imbre excessit, vel colo-
 rem mutat, 1.359
 Aqua quando aliiquid moderate, vel
 immoderata fieri dicatur, 84.342
 Aqua si ad vicini fundum per plures
 rivos discurrere solita fuerit, an in
 unum rivum tantum transmitti val-
 eat, 82.241
 Aqua si ex fundo meo superiori ad tuū
 inferiori descendat, & totum
 fundum tuum inunder ex magna
 aquarum abundantia: queritur an
 ego qui sum dominus fundi supe-
 rioris, aquam in fundo meo retinere
 cogar, faciendo fossam, aggeres, &c.
 Secundo, posito, quod non cogar
 retinere, an te inferiorē cogere pos-
 sim, ut eam in fundo tuo recipias,
 vel patiaris quod aqua descendat
 ex meo ad tuum, & ex tuo ad
 alium inferiorem, 71.334
 AAA 3 Aqu

Index Rerum,

Aqua si discurrat à fundo Titi superiore in fundo Sempronij inferiori per venas subterraneas : demū Sempronius fodit in suo fundo, & venas aperit, ita ut tota aqua ad fidū ipsius Sempronij descendat, & definat ad superficiem fundi Titij ascendere, quid juris, 67.333
 Aqua quando discurrat dicitur jure facultatis tantum, non autem servitus, 57.324
 Aqua si de unius molendino exeat, & alter eam capere velit, & ad molendinum suum ducere, adeo quod primum molendinum non impedit, an possit, 41.314
 Aqua per se ipsam fluens, an praescrivionem, vel consuetudinem inducere potest, 25.312
 Aqua si ex certo fundo superiore oriatur, & per quandam alveum ad partes inferiores descendat, quisque aliquando pluvialibus adeo crescat, ut in alveo continet nequeat : an tunc ille qui est in parte superiori, ripas ita elevate cogatur, ut usque ad mare discurrat, 27.307
 Aqua per scipiam fluens, an praescrivionem, vel consuetudinem inducere potest, 4.57
 Aqua Scilicetij vicini si jure servitatis cadat supra dominum meum vel arcum per regulas, quæ vulgariter cuppi nuncupantur, an facere possit, quod cadat per viam unius canalis lignei, vel lapidei etiam canalis existentes super ipsius cuppis, 3.75
 Aquæductum loco cloacæ usque ad viam publicam, an facere licet, 8.154
 Aquæductum alium in suo habere non licet, per quem aqua in alienum fluit, & quomo contra eum agi possit, 1.2.06
 Aquæductum, an per vicini fundum

facere licet, 2.207
 Aquæductus in servitute quid veniat, & quid non, 11.300
 Aquæductus servitus quomodo acquiratur, 24.304
 Aquæductus servitatem rotam quis habere & concedere possit, & quis etiam ad aquam ducentam cogi valeat, 27.303
 Aquæductus servitus, cui vel quibus concedi possit, 29.307
 Aquæductus servitutem, si uni concessi, an alteri postea concedere possim, 30.ibid.
 Aquæductus servitutem si tu, cui primo concessi, vis postea alii concedere, an possis, 31.308
 Aquæductus servitus quomodo, qualiter, & quando, & per quem locum constitui, vel acquisiri possit, 3.2.ibid.
 Aquæductus servitus si ex flumine debeatur, & ipsum flumen alveum mutaverit, quid juris, 35.309
 Aquæductus servitute, quomodo & qualiter quis uti possit, 47.317
 Aquæducenda servitutem ad molendinum si quispiam habeat, propter aquarum abundantiam aliud molendinum construere non poterit, 48.318
 Aquæ publica de ductu inter duo castella quæstio erat, & inter se fuit lata sententia, demum Imperator unam de illis castellis mihi concessit : nunquid illam sententiam servare tenet? 49.ibid.
 Aquæducenda jus qui habet, si aliam aquam admiscerit, nunquid prohiberi possit, 68.333
 Aquæducenda de rivo qui jus habet, an cuniculum subterraneum, per quem aquam dicit, facere valeat, 89.344
 Aquæductus servitus qualiter retinetur, & in ea quis reuinere debet, 9.3.345

& Verborum.

Aquæductus servitus quomodo amittatur, 9.5.347
 Aquæductus servitus propter inundationem, an pereat, 9.6.43.8
 Aquæ alterius per invulsionem, de qua nulla servitus deberet ; an aquæductus servitus amittatur, 9.6.ib.
 Aquæductus circa materia, quomodo in iudicio procedatur, 29.349
 Aquæductus servitutem per fundum tuum ad fundum meum si mihi debes, non poteris in fundo tuo fodere, vel aliud facere per quod aqua corrumpatur, 2.405
 Aquæ servitus materia, 1.420
 Aquam de domo tua in curtem meam, vel è contra fine aliqua servitute, an projicere possis, 2.9.5
 Aquam du xisti jure servitutis, vel jute simplicis facultatis, quando quis dicatur, 5.4.32.2
 Aquam ducenti jure servitutis per fundum tuum si habeam, & per rivum apertum duixerim, & nunc rivum subterraneum facere velim, an possim, 61.318
 Aquam ducenti jure servitutis per fundum tuum si quispiam habeat, & du xerit per rivum, & demum velit novam canalem vel fistulas in rivo collocare, que nunquid habuerit, an possit, 6.2.19
 Aquam ex suo scilicet supra scilicetum, vel aream vicini, an quis regulariter divertere possit, 2.7.5
 Aquam in vicini fundum, an immittere licitum sit, 1.205
 Aquam ex scilicetum, an cuiilibet ducente licitum sit per occupationem factam propriæ autoritate, 32.315
 Aquam propter inundationem si propria autoritate in rivo live fovea, vel in aggeribus coronellas feceris, ne aqua subabundans in fundum fuerit, an impune eas removere possim, 78.340
 Aquarolum si quis in suo habeat, & aquam per unam regulam ducat, que cadat in suum putat in curiam, vel hortum, deinde illa aqua paulatim in fundum, vel per vim vicini, vel communis descendat, an cogi possit, ut dictam aquam in suo retineat, ne in aliun veniat, 2.204
 Arbor si radices miseric in fundum meum

Index Rerum

- meum, seu in murū domus meæ, an
eæ propria autoritate incideat va-
leat, vel cuautoritate judicis, 3. 224
- Arbor ex fundo tuo in viam publicam
si ita caderet, ut itineri impedimen-
to esset, eamque pro derelicto ha-
beas quid juris, 9. 227
- Arbor cuius esse videatur, radicibus in
vici fundo arboraliter illatis, 11.
ibid.
- Arbor si in fundum vicinum radices
portextet, an vicino eas incideat
liceat, 10. ibid.
- A**r**bor tua si supra domum meam, vel
fundum meum pendeat, an illud
torum, quod ex arbore super meo-
pendet, autoritate propria absen-
dere possim, 4. 225
- Arbor tua supra domum meam pen-
dente, quod remedium competit,
5. ibid.
- Arborem si quis in suo plantaverit,
juxta alterius regionem, legitimo
dimisso Spatio: & postea radices in
tantum excrescent, quod domus
meæ fundamento ruine periculum
affeat, an contra eum qui planta-
verit, vel qui plantam habeat, agere
potero, 2. 224
- Arbore ex mea si fructus in fundum
tuum cadant, an mihi colligere li-
citem sit, 15. 228
- Arbores alienas si quispiam in suo
plantaverit, vel suas in alieno, cu-
jus erunt, 12. 227
- Arbores alienas incidens, Aquilia, &
arbor. furtum cæsarum tenetur, 13.
227
- Arboris appellatione quid veniat, 14.
ibid.
- Arca, an prædium urbanum dici pos-
sit, 9. 25.
- Arca ususfructum habens nonquid
edificare possit, 5. 120
- A**r**ca alicujus dominus, an possit clan-
dere aream vicini ex parte sua ver-
sus curiam, januae tabulas affigen-
do, ita quod arcæ dominus in aream
suam exire non possit, 7. 143
- Arbores si dominus cedere voluerit,
& nauta arboribus navem ligare
velit, quid juris, 4. 431
- Aream si quispiam habeat in qua fru-
mentum ventare solet, ut à palea
excutiatur, an vicinus in suo ædifi-
care possit, ita ut illi arcæ ventum
auferat, 7. 460
- Armatura machina dicatur illa, super
qua operarij ad ædificandum stant,
1. 213
- Armatura regulariter in solo alterius
poni nequit, 5. ibid.
- Armatura si male ligata fuerit, vel in
ea pertica, vel fines posita fuerint,
quæ veruista erant propter quod
unus de armatura cedidit, an ma-
gister de armatura teneatur, 6. ibid.
- Armaturam vicinus ædificans, an su-
pra vicini solum ad murum ponere
possit, ut labores valeant super
illa armatura staret ad laborandum,
2. ibid.
- Armaturam in fundo vicini, an pone-
re licitem sit, 3. ibid.
- Armaturam si quispiam in suo muro
habeat, & eam in vicini muro po-
nere velit, ita quod in ea requies-
car, quid juris, 4. ibid.
- Attamen quæ verba ad constitutio-
nem serv., pertinent, ea non ad fa-
ctum, sed ad jus serv., referri, 3. 514
- Avis, vel aliud quodpiam animal cum
est in arbore, in aëre esse dicitur:
non autem in terra, 9. 460
- Aucupati, vel venati in fundo alieno
licitum est, & de confusione u-
surpat, si tamen dominus volen-
tent ingredi fundum suum causa
venandi, vel ancupandi prohibeat,
non erit ei licitum, 1. 408
- Balneum

& Verborum.

B

- B**alneum vel stufam facete etiam
invito socio in communis licitum
est, dum tamen ex hoc communis
partes nō lœdatur, alias secus, 1. 200
- Balneum construere in patite pro-
prio juxta vicini patitem, an liciti-
tum sit, 2. 163
- Balneum qualiter de jure construi
possit, 3. ibid.
- Balneum seu stufam, an usufru^{ctu}s
possit in fundo usufru^{ctu}, con-
struere, 4. ibid.
- Balneum seu stufam ad usum publicum,
an inquilinus vel usufru^{ctu} eius
deputare possit, 5. ibid.
- Balneari vel stufari, an de recepto te-
neatur sicut nautæ, caupones, sta-
bularij, 6. ibid.
- Balneorum & Thermarum calefactio-
nes, an munera personalia esse di-
cantur, 7. 166
- Banna malorum in flumine commis-
forum, si aliqui concessa fuerint,
non venient banna in fluminis ripa
commisa, 11. 200
- Barones & Comites & alij superiori
colligentes pedagia, vettigalia, stra-
tas securas tenere debent, 9. 145
- Bello capiti inter Christianos, servi
non efficiantur, 4. 3
- Beneficium qui ad suam collationem
habet, non cadit in generali expe-
ctacioni imperiatione, 2. 100
- Betta fera, si in laqueo alieno reperi-
atur, an ancupaniatur, 4. 408
- Betiam feram si unus vulneret, &
& alius capiat, cuius erit, 5. 501
- Bona fides in præscriptionibus an
presumatur, 2. 48
- Bona fides in quibus casibus allegari
debeat, 3. ibid.
- Bona fides, an in libertate præscriben-
da requiriatur, 4. ibid.

C

- C**aminum faciens, an vicino invi-
to murum in solario commu-
nem possit, 5. 198
- Camnum quandocunque aliquis in
parte communis ædificare velit,
& murus ita debilis existat, ut pro
faciendo ignem temperatum etiam
pro usu suo torteretur, an possit fa-
cere murum parvum à parte sua
unius pedis altitudine, ut commu-
niter ipsa flamma ascendere possit,
9. 199
- Camini cubus, an & ubi quomodo
fieri debeat, 11. 200
- Campanæ, an prædium urbanum vo-
ceor, 6. 24
- Capellan vel Ecclesiam si quispiam
fecerit & in memoriam sui insignia
sua apponi fecerit, an clerici ea
delere possint & alia imponere, 10.
210
- Casa quid proprie dicatur: & quid ca-
panna, 4. 403
- Castella seu fortificia nunquid in
suo solo ædificare licitum sit, &
maxime in confinibus territorij, 7.
121
- Castellum quid proprie dicatur, 2.
156
- Castro concessio munitiones quæ ad
castri defensionem existunt, conces-
sa intelligent, 11. 436
- Causa possessionis iurium quotidie
constituitur non ut corpora co so-
lo tempore quo vendicantur, 4. 519
- Cautela duendii aquam ex flumine,
44. 315
- Cisternas habens, si cisternas legave-
rit, an debeatur aqua in ea regione,
BB b in

Index Rerum,

- in qua aqua venalis est, ut in re-
gione Afica & Ægypti, 9.152
Cisternas habentem, an servitus vel
obligatio personalis sequatur, 10.
ibid.
- Cisternam si quis aperuerit vel fode-
rit, & eam non cooperuerit, cecide-
ritque bœs vel asinus in eam an ta-
lis teneatur, 8.ibid.
- Civitas vel castellum quod habet me-
rum imperium si occupetur à Ty-
ranno, ipse retinet suam quasi pos-
sessionem impenj seu jurisdictio-
nem, 3.57
- Civitas Padua non potest facere ali-
quod statutum nec aliquid aliena-
re, sine Venerorum licentia, apud
quos oronis administratio existit,
2.172
- Civitas vel villa si de novo unam
viam facere velit, & onus rebus pro-
vit vel pontium expensa imponere
voluerit, an etiam Ecclesiis imponi
possit, 50.281
- Civitatem aliunde quam per portas
sub pena capitis egredi non lices-
t, 10.143
- Civitates in mari fundate ipsorum
adficantum sunt, 4.422
- Civitates maritimæ, an etiam in mari
distraictus habeant, 27.427
- Civitatum quæ superiorum non reco-
gnoscunt, ut est Civitas Venetia-
rum & Florentia, si una, bona alterius
occupaverit, illa per vim recu-
perare potest, 12.91
- Claustrum unde dicatur, 1.144
- Clerici ad viarum reparacionem, an
teneantur, 48.281
- Cloaca quid proprie sit, & quid ejus
appellatione veniat, 1.153
- Cloacam inter ades meas & tuas, te
etiam invito, & contradicente an
de novo mihi facere licet: si de-
duncias novum opus, tuam denun-
ciationem contempnere possim, 4.
153
- Cloacæ usum aliquis si habeat vi, clâ,
vel precario; & velit cloacam re-
ficeret, vel purgare, an contra im-
pedientes fibi interdictum cloacæ
prohibitorum competat, 5.154
- Cloacam in muro communii invito
altero socio, an uni socio facere li-
ceat, 6.ibid.
- Cloacam in fundo vel domo sua an
facere licitum sit, & ex ea aquam
in viam publicam mittere, 7.ibid.
- Cloaca quid sit, & quid rubus & quid
fistula, & quid eorum appellatione
veniat, 1.362
- Collis quid sit, & unde dicatur, 1.418
- Colligere pomum ex arbore mea, vel
ex cisterna mea aquam haurire, an
servitus personalis esse dicatur, 9.8
- Columbas capiens de alieno colum-
bario, etiam in suo futrum com-
mittit, 1.2.28
- Communioni stare nemo cogitur, 9.
390
- Communitas seu vicinia si habeat u-
num puteum, vel furnum, vel porti-
cum communem, qui purgatione
vel refectio egeat, & quidam ex
vicinis collecte expensam evitare
volens usui vel commodo illius re-
nunciate velit, an possit, 4.150
- Concessio quæ in ius sonat, quando
est respectu incerti, sed certificandi
per eum cui sit, qualis servitus col-
ligatur, 8.7
- Concedam si tibi castrum cum toto
territorio, an in ea concessione lo-
cus Sylvetris, vel usus aquarum
veniae, 11.436
- Concessionis verba quando sonant in
ijs, que servitus elicatur, 7.6
- Concessi tibi aream, ut ibi dominum
ædifices, in qua me cum sociis meis
transcuntibus recipere debeas, an
ipia

& Verborum.

- ipsa domo destrincta, quoquinque
casu novam readficare tenearis, 5.
110
- Concesserim si alicui, ut nemore meo
ligna incidere possit, & ad sui libi-
tum accipere, an postea alteri con-
cedere possim, 15.417
- Concessum si fuerit alicui quod in a-
liquo nemore pro se, & familia sua
ligna incidere debetur, & multis re-
licitis filii decodat, an, & quan-
tum incidere possit, 18.161
- Conclave in neutro genere, vel con-
clavis in feminino quid sit, 2.145
- Conduxit si quisquam unum molen-
dinum cum quatuor rotis, & con-
venit præstare modios decem, pro
qualsib[us] rotæ, & postea conductor
ibi aliam rotam constuxerit, an
illa nova rotæ aliquid solvere tene-
rat, 9.160
- Confusione servitudes extingui, &
qua sit ejus rei ratio, 1.527
- Confusione servitudes extingui non
est verum in iis prædiis, qua pos-
sitione retinetur, quando facto
aliquo possidentur, nisi in hereditis
persona, quia & p[ro]p[ri]e legati adiutori-
ne hereditatis efficiatur dominus,
2. & 5.ibid.
- Consequencia non valet, aliquis habet
potestatem, vel jus ducendi aquam
ex flumine publico, vel privato, et
go habet servitudinem aquæ ducen-
da, 46.316
- Constituta simpliciter servitudo, ut con-
modus arbitrius est, quoad domi-
no servientis fundi non obstat, 3.
508
- Constitutione simpliciter servitudo eundi,
absque alia explicatione, an licen-
tia faciendi scalas concessa vide-
tur, 7.59
- Conseruando, vel statutum si di-
stretur, quod ponticelli super viam pu-
- publicam fieri possint, & duo sint,
unus ex una parte strata, & aliis
ex alia, an eorum quilibet cum pon-
ticellis ad Statute medietatem se ex-
tendere poterit, 7.178
- Consuetudo, vel statutum adficandi
ulque ad certam mensuram, adfi-
cationem simpliciter prohibere po-
test, & in multis etiam casib[us], 2.128
- Consuetudo in adficis faciendis at-
tendenda est, 30.133
- Consuveridine, vel Statuto quis po-
test habere ius aquâ tollendi per to-
ram ex flumine, vel castello, 4.207
- Contentio si oriantur de his que in ma-
ri gesta sint, vel ad mare spectent,
qualiter judicandum, vel facien-
dum erit, 22.426
- Contrarium receperum est in servitu-
tibus ferendi quam in aliis præ-
diorum servitutibus, & quæ sit ejus
rei causa, 2.514
- Contrarium eadem est, disciplina, 8.
159
- Conventio ad incogitata non ex-
tenditur, 16.161
- Conventio quando nulla extat, nec loci
natura servitudem imponit, quid
juris, ubi etiam quid servitus per-
verustatem, seu præscriptionem ac-
quisita operetur, 79.140
- Conversantibus per viam publicam
ubi est domus ruinosa, per quod
remedium succurratur, 3.178
- Creditor, an debitore prohibere pos-
sit, ne ex ea sylva nave faciat, 8.415
- Creditor si hypothecaria agat contra
ipsum possitorem, & possit con-
firmitate rem de bonis debitoris fu-
isse, sed negat, fusio obligatoris co-
tracte tempore, quid juris, 15.3.80
- Cultore favone non potest unus ven-
tum impeditre, ne ad alterius præ-
diuum transeat, 5.399
- Cum per communem fidum unus ex
BBb b. 2. Domi-

Index Rerum.

Dominis servitutem constituit, non vissima demum cessione superiores confirmantur, idque qualiter vim ac potestatem habeat interpretatio L. receptum comm. p̄ad. ff. satis ostendit, 8.490
Cujusque rei faculatem iuste servitutis deberi non posse, 3.405
Cuppa Camini, an & quo casu à loco fieri possit, 7.198

D

DE aquis quid servandum est, quando non est aliqua conventione, nec loci natura aliquid declarat nec loci vetustas subest, 83.341
Debitor meus si quidam sit, & in executione sententiae feci ipsum pignorari, an potuerint pro pignore capi regulæ domus vel plumbeum vel ligna, 9.159
Decima, an solvi debeant de his, que in hortis naescuntur, 10.217
Decimatum in præscriptione, & in aliis rebus Ecclesiasticis, an temporum duplicatio, de quibus in jure, locum habet, 5.63
Decimas nunquid rustici in horrea ad Ecclesias deferre debeant, 4.212
Delictum si esset commissum in mari inter duas civitates punctualiter & que distantes in cuius confinio ipsum delictum commissum esse datur, 10.426
De incendio quod in dominis vel hospitiis sine dolo sit, an dominus teneatur, si dominus erat aliena vel de rebus alienis in domo combustis, 11.463
Depictus si esset quispiam in aliquo loco publico tanquam proditor & quispiam sine principiis licentia illam picturam delectet, an in aliquod edictum incideret, 11.210

Depingi facere potest insignia sua ille, cuius pecunia publicum opus factum sit, 9.210
Depingi non potest facere insignia sua potestas officialis, vel privatus quispiam, vel nomen suum in ædificio publico ponere, 8.ibid.
Dictio Ad, cuius naturæ sit, 14.437
Dicitur in, aliquando pro de, ponitur, 6.226
Differentia inter usumfructum & proprietatem quamam sit, 5.115
Differentia inter æternum, sempiternum, & perpetuum, quamam sit, 2.109
Differentia an sit inter servitutem alterius non collendi cum hac conditione, ne luminibus meis officiatur, & illam alius non collendi & non officiendi luminib, 5.105
Differentia quamam sit quantum ad tempus inter locum publicum & privatum, 5.9.326
Differentia inter servitutes rusticas, & urbanas, in quibus consistat, 2. pag. 40.
Digitæ mensura secundum Isidorum quid sit, 33.309
Distributiones quotidianæ qualiter prestanta sint, 15.302
Divisio domus vel alterius fundi sinter plures facta fuerit, non videtur actum quod unus aditum per alterius partem habeat, sicut prius habebat, nisi nec inter eos specialiter conventum sit, 2.113
Divisionis titulus non presumitur ex diutina possessione rerum supra modum inæqualium, 11.374
Dominum rei incorporalis, & qualiter dominum rei incorporalis ipso iure eodem modo transeunt, 2. pag. 56
Dicitur aut conditionis adjectiōnem efficeri ut non prædiis servitus, sed

& Verborum.

sed magis persone facultas quaestio intelligatur, in eo vera ratio statuitur, 2.512
Dominum qui utile habet, sicut est emphyteuta, vel libellarius, an servitutem imponere possit, 2. 31
Dominum partis alicuius rei, quæ reflectione indiget, an in deficientem ipso iure transeat, vel requiritur sententia, & nunquid transeat etiam possesso, 9.180
Dominus fundi, qui ipsum alterius, aut fisco obligavit, putat si pecunia certo tempore soluta non sit, & vendi valeat, an possit servitutem ipsi imponere, numero 7. p. 32
Dominus directus, an fundo suo servitutem imponere possit, numero 5. ibid.
Dominus cum qui est in quasi possessione juris eiusdiem per fundum suum, quomodo expellere poterit, 37. 250
Dominus fundi in quo alius usumfructum habet, an illi fundo servitutem imponere possit, 8.33
Dominus qui adhuc non est, vel quasi, fed proximo, vel continuo futurus est, an servitutem imponere possit, 13.34
Dominus qui non est verus, sed quasi sicut est bona fidei emptor, an prædictio alieno per ipsum bona fide empto servitutem imponere valeat, 1.30
Dominio recti, an licet ligare teclum, five tegulas, five plumbum, five tigula alteri domi, 8.33
Dominus partem superiorum habitans, si aquam per solarium superioris propria, qua aqua ad inferiora descendat, an loci inferioris do-

minus conqueri possit, & etiam ne hoc fiat prohibere, numero 5. 93
Domus una si habeat plura solaria diversarum personarum, ita quod quando pluit, descenditque aqua ad solarium inferioris, an possit cogere dominum superiorum ad ipsum ipsius sumptibus sufficiendum, 7.139
Dominus domus an possit obscurare lumina domus locate alteri, vel in quo alius de domo locata usumfructum habeat, 9.193
Dominus usumfructum si quis habeat, an etiam sibi peculiaria tanquam domus instrumenta veniant, ita quod proprietarius non possit prohibere usumfructuarium illius uti, 2. 196
Dominus commoditas multis modis legari, vel concedi potest, numero 4. 18
Dominus habitationem si quispiam unicelligerit, cui etiam hortus continetur, ad quem per eam aditus habeatur, an legatarius ipsi heredi aditum praeditare teneatur, 6. 217
Dominus, vel tes quando aliena fuerit, an & quomodo, & per quem refici debeat, 5.178
Dominus appellatione, an porticus continetur, 5.145
Dominus dominus superior, si projectat aquam in fundum vicini inferioris, ubi de jure non potest, vel fitucus, aut urinam, ubi haberet servitutem: Vel dominus inferior dividit futum ad locum domini superioris, ubi non potest, an actione injuriarum conveniri poterit, 6. 95
Dominus ad habitandum, vel pro B b b 3 sua

Index Rerum,

sua habitatione si alicui legetur,
vel etiam alimenta i quid juris, 3.
18

Domus locator, an nedum ipsam domum, sed etiam stabulum reficere tenetur, 2. 214

Domus, vel fundus, qui undique sunt, si unius tantum silent, an ille solus viam publicam claudere posset, 28.
274

Domus i.fectio, an pia causa dicatur,
27. 183

Domus diruta si deformitatem in civitate pariat, quod remedium contra dominum intentandum est, 4.
178

Domus dux, vel duo muri si reperiuntur, & in medio reperiatur solum dimidium per pedem unum, aut duos, vel plures, & non appareat quis adificando dimiserit, nec quis primo adificaverit, an in dubio commune esse debeat, 9. 125

Domus, vel fundus in gaudimentiis si alicui legetur, an ipsa proprietas reliqua videatur, 5. 12

Domus si legenerit, vel vendatur, an servitus imposita videatur, vel sustineat onera pertinentia, que aucto ipso sustinuerat, 8. 112

Domus si domi meae duas servitutes debet, una ne altius tollatur, alia, ne stillicidium adificiorum meorum recipere debet, & tibi concessero jus etiam invito me altius tollere adificia tua, & sic remiserit tibi servitutem altius non tollendi, an per hoc tibi concessisse videat, ut possis tollere quantumcumque vis, ita etiam quod stillicidium mea recipere non tenearis, 11.
80

Domum inter feudatarij, & domum domini si unus puteus tantum existat, cuius aqua non sufficit utri-

que, quis preferatur, 1. 150

Domum inter feudatarij, & domum domini si una curia sit, seu plateola, quomodo dividatur, 3. 149

Domum si tibi locaverim, & in locatione convenerim, ne ignem in domo haberet, atramen tu habuissit, si fortuito casu incendium ortum fuerit, an teneatis, 2. 461

Domum multum delectabilem non habere, vel ut vicinus suum altius elevet, quomodo nostra interficit, 2.
70

Domum supra solum vicini habens, an super ipsum solum qui quam edificare possit, licet in solo non requiescat, 2. 96

Domum unam si ab utraque parte via habeant, & pontem supra solum publicum, vel etiam supra privatum, vel communem in casu præmisso: an si unam domum de dominibus meis vendam, videat pontem vendere, qui in alia domo requiescat, 10. 187

Domum unam si aliqui habeant, quam dividierunt, & uni contingat in divisione una pars cum curia, alii alia pars domus, quo pariete dividitur, an si prius erat ostium in dicto pariete, & divisionis tempore nihil de ostio dictum fuit, vel si dictum, quod clausum fuerit: an possit alter cogi, quod pariete sive muro claudatur, 5. 142

Domum si quispiam habeat cum tribus, vel quatuor clusis, & in eorum medio una curia, sive curia exlata, in qua forte est unus puteus, & in quolibet dictorum clusorum est unum ostium, & ipse vendar, seu leger unum ex dictis clusis, sive curiam, an legariatus, sive empator dicto ostio uti possit, ex quo ad dictam curiam venient, 2. 148

Domum

& Verborum.

Domum habens juxta vicini horum ex illa domo in illum horum quicquam ponete potest, 8. 217

Domum suam per directum versus viam publicam, si quispiam habeat cum stillicidio, protendente, verbigraria, per tres pedes supra solum publicum, & vicinus habeat aliam domum per indirectum a latere, & velit facere ostium in muro suo proprio, causa exundi domo sua per solum publicum, quod est sub vicini stillicidio, nunquid possit, 3. 141

Domum versus viam publicam per directum, si quispiam habeat cum stillicidio casitatem supra solum publicum, & vicinus habeat domum continuam a latere depresso, ac ipsam altius elevaverit, quam sit alia domus vicini, an facere possit, quod aqua stillicidij sui super vicini stillicidium casiter, vel contra, 5. 139

Domum inferiorem habens, an possit facere tam grandem sumum, ut superiori noccat, 4. 462

Domum si quispiam vicini elevate velit juxta murum socij elevatum, & ponere culmen æqualiter cum culmine domus vicini, vel etiam supra obscurando fenestræ vicini ipso invito, an possit, 5. 193

Domum quis vendere potest, hoc patro, quod empator ibi talen artem exercere non possit, 2. 421

Domus in sua privata quis non potest exercere artem, per quam malus odor, seu factio vicinis fiat, num. 3.
153

Domus aliqua si quispiam gratis habitet, nunquid ad viæ refectionem teneatur, 5. 183

Domum in venditione, an etiam servitutes veniant, 3. 156

Domos duas unicæ contignatione contextas, si quispiam habeat, & unam vendat, aliam autem sibi reserver, an emptor, venditore invito, tigna, aut camenta retinere poterit, quæ in domo vendita requiescant, 4. 174

Domos duas unicæ contignatione contextas si quispiam habeat, & unam vendidit: alteram sibi retinuit, non poterit emptor invito venditore retinere tigna, quæ requiescant in domo vendita, nisi forma contritus alter si habeat, 6. 115

Duas domos si habeant habentes claustrum, vel porticum communem in illatum ædium medio, & unam simpliciter vendam, & aliam retineam, cujus erit ipsum claustrum, 7. 146

Duorum locorum interpretatio. L Z.
5. apud Labconem, & 5. apud Alphenum, scilicet de aqua plu. arcend. 5.
646

E

Ecclæsia, & Clerici, an teneantur ad reparationem murorum, seu refectionem fortificiorum civitatis, & pontum, & viarum, & portarum, & aqueductuum, 21. 182

Ecclesia ex adificatione, si jus patro-

natus acquiratur, etiam ex refectione, vel reparacione queratur, 2. 182

Ecclesiæ parochiale, an laici paro-

chiani teneantur reficere, an vero clerici, 22. ibid.

Egerit si quispiam contra vicinum suum, qui viam publicam in fundum suum rejecerit, & per viæ rejectionem actionem interesse iustum conseruari fuerit, an postea viam claudere poterit, 43. 275

Electric

Index Rerum,

- Ele^ctio servitutis quando facienda est,
 ad quem ipsa ele^ctio spectet, an feliciter ad illum qui debet servitum, vel ad illum cui servitus debetur, 4.59
 Emphyteuta maritus, vel feudatarius, vel similes, qui jus in re habent, an arbores fructiferas incidere valeant, 13.416
 Emphyteuta, vel vasallus si fundo emphyteutico, vel feudatario servitum imposuerit, & postea emphyteufis, vel fundum finiatur, se civitatis impositio extinguitur, 3.62
 Emphyteuta, livellarius, seu feudarius, an fundum : vel quid aliud reficeret tenetur, ubi etiam quid de re dotali, 18.19.99
 Emphyteuta, vel fructarius, vel similes, si incident arbores fructiferas eo casu quo non possint, nunquid à jure suo cadant, 14.416
 Emphyteuta qui sylvam, vel nemus in emphyteu^s recipie: an invito domino, sylvam, & nemus extirpare possit, & ad prata, vel cultum reducere, ac plantare vites, vel arbores fructiferas, 10.414
 Emphyteuta vel livellarius, an viam publicam ante domum emphyteuticam efficiere tenetur, 3.2.282
 Expen^sa ubi crescit, & labor, premium seu salariu^m crescente debet, 14.160
 Expen^sa aliqua quando facta est in dubio, à quo facta intelligatur n. 3. p.215
 Expen^sas quotidianas viritum collegij
     Prator dare debet dato quod unus plusquam alter comedetur faciebar Bononia scholaris unus Polonus qui solus comedebat tantum, quantum quatuor alii, 16.302
 Ex constitutionis forma, & adjacentibus multis, sapè non pradiis plena servitutem, sed persona facul-
     tatem quaesitam, 3.495
     Explicatio duorum locorum verbi modi, alter Pauli in L. cum de operis, ff. de oper. serv. alter Celsi in L. item si fundi, & fin. de usuff. 3.616
     Explicatio. L. arbor. §. aquarum iterum divid. ff. verba tenuis, 2.618
     Exposita, L. preses, C. de le^v, & aqua, 2.625
- F
- F^Abri, an in domo sua ita malleare possint, ut ex mallei sono doctoris vicini mentem disturbent, 3.460
 Famulus si convenit stare cum tribus scholaribus pro certo priro quolibet mensi, & unus scholaris moritur, vel recessit, salario minui debet, 23.160
 Fredericus Imperator condidit quan-
dam legem Graecam, quæ jus proto-
miso^s vocatur, 3.2.277
 Fenestra, fiv locu^m necessarius ad se-
dendum, an & quando in muro pro-
prio, vel communii fieri possit, 2.200
 Fenestram in suo, an quis facere possit etiam per eam in vicini fundum insipceret, 1.190
 Fenestram in alieno, domino invito, an quis facere possit, 6.194
 Fenestram de ligno, quod dicitur ba-
leonis, an facere licet sit : & ipsam aperire in publico supra so-
lum vicini, 7.194
 Fenestram in muto communi igno-
rante, vel invito socio, an quis fa-
ceri possit, 3.192
 Fenestratum vitra, vel tela si fracta el-
sent, adeo quod in alterius domo
videri possit, an debens servitum, suis sumptibus reficeret tenetur, 12.195
 Fenestram in muto communi elevato-
pro sua utilitate tantum, an quis-
piam facere possit, 4.193
     Rene.

& Verborum.

- Fenestras vitreas, ligneas, & papyreas, an quis imponere cogatur, & in fe-
nestris sui patrieris tenere, 11.195
 Fenestrarum, & balconorum materia ubinam sit, remissive, 13. ibid.
 Fenestras suas ferreas, si quispiam ver-
sus solum, vel domum vicini habeat, quæ sic per triginta, vel qua-
draginta annos steterunt: & ipse metas collate velic, vicinus autem con-
tradicat, quid juris, 2.171
 Fenestras, si quis versu^m domum, vel
etiam fundum vicini habeat, per
quas in domum vicini ire posset, an
cogi possit, ut fenestras ferratas pon-
at, ut fibi dicta facultas intrandi tollatur, 3. ibid.
 Fenestras vitreas, ligneas, & papyreas,
qui vulgo sphære dicuntur, an quis
domui sua apponere possit, 10.195
 Fenestris suis, si quispiam fecerit appo-
nere ferratas pretendentes extra
murmum suum supra vicini solum, an
poterit, 1.171
 Fistula quid propri^e sine, 1.156
 Flumen si alveum mutaverit, jus aquæ
uno impetu perditur, & tunc aliud
flumen videtur, 36.310
 Flumen si alveum omnino dimittat,
quid juris, 3.443
 Flumen publicum si multum excreve-
rit, & prædia mea inundaverit, an
aggerem adhibere valeam, vel aliam
munitionem facere, ut prædiu^m
meum tuar, 4.452
 Flumen quid sit, & de ejus multiplici
differentia, 1.434
 Flumen in agrum meum lignamina
duxerit, an mea efficiantur, remis-
sive, 9.436
 Flumen si inter duos montes discur-
rat, an a culmine ipsotum mon-
tium ripæ esse dicantur, numero 2.
     P.446
 Flumen à rivo in quo differat, 3.434
     Rene.
- Fluminis caput est unde aqua nascitur,
     8.436
 Flumen si navigabili sit, Prator con-
cedere nequit aquædu^m etum, 15.437
 Flumen si per civitatem discurrat, &
unus ab utraque parte ripæ domos
habet, an pontem super flumen
facere poterit, per quem de una do-
mo, in aliam ite valeat, 2.207
 Flumen privatum tribus modis potest
dici aliquipus esse, 28.306
 Flumen si ad antiquum alveum redi-
xit, an servitus amilla restitu^r de-
beat, 38.312
 Fluminis alvei per mutationem in cas-
ibus, in quibus aquædu^m servitus
animatur, an de æquitate refrenen-
da sit, vel ex nova, vel novis alveis
debeat, 37. ibid.
 Fluminis imperius si abfusleris mihi si-
mul, & semel, vel successivè totum
agrū meū, non applicando
vicino, sed fibi ipsi fluminis al-
veum, seu lectum fecerit, posset
in breve tempus, vel longum alio
impetu locum mutaverit, an ager
meus mihi de æquitate restitu^r,
an verò ipsi vicini lucrari debeant,
     4.443
 Fluminis publici cuius sit usus, si pro-
prietas esse dicatur, 4.434
 Flumine ex publico non petenti de
pratoris æquitate servitus constitui
potest, 94.346
 Fluminibus, & in portu jus pescandi
omnibus commune est, numero 3.
     P.457
 Flumina nunquid veniant in conce-
fione fundorum regalium, si forte
usque ad tale flumen concedantur,
vel de tali flumine usque ad tale,
     13.437
 Flumina privata quæ dicantur, num. 1.
     438
 Fluminum publicoru^m usus communis
     CCCC est

Index Rerum,

- est sicut viarum, publicatum & licitorum, 6.4.35
 Pons si ex aliquo fundo oriaritur per tempus longilimum, cuius non extat memoria in contrarium, & aqua per infusores partes discutere cœperit parentibus illis, quorum fons erat, an habentes superiorem fundum in quo aqua ointur, ipsam pro libito voluntatis sue divertere poterunt, 5.1.320
 Fons si exaruerit, ex quo aquæductum habeostrisque post constitutum tempus ad amittendam servitatem ad suum veniam redierit, an aquæductum amiserit, 4.4.55
 Fontis caput ipse fons dicitur, 3.ibid.
 Fonte aqua si quispiam ulius fuerit, nec vi, nec clan, nec preclaro, minus utatur, vix fieri prætor prohibet, 1.ibid.
 Forma, seu formula, vallum, & seriola idem sit, 4.2.3.15
 Fornacis propter ignem si villa vel dominus exuta fuerit, an contra fornacis dominum agi possit, & qua actione, 5.1.64
 Fornacem, an quis in muro proprio juxta vicini murum construere possit, 2.ibid.
 Fornacem, an quis in muro vel fundo communis construere possit, 1.1.63
 Fornace si ignis periculum existat, ne vicini paries hamma corruiat, quid juris, 3..64
 Fossata an cayati debeat, & mundari per columum vel dominum, 2.4.38
 Fossata five fossæ, que sunt inter viam publicam, & fundum privatum, cuius esse debeat, 23.4.10
 Fossam uirorum, luporum aut cervorum capiendorum causa in via publica, aut in ieiunibus publicis, aut in sylva publica si quispiam fecerit, & bos vel aliud animal in eam ce-
- ciderit, qua actione contra facientem agere potero, 2.1.23
 Fosse, an sub solo pube fieri possint, 3.ibid.
 Fosse si in agris essent inter fundum, cum ipse fundus venditur, an in mensura ventiant, 8.4.48
 Fosse qua inter fundum sunt, qualiter cum fundo mensurari debeat, an scilicet mensurari debeat superficies, quæ à latere foce existit, an vero cum toto agro, sicuti si planæ fosse essent, 9.ibid.
 Fossas aprorum, forume capiendorum causa facere an licitum sit, 12.4.10
 Foveam qui in suo facere velit, juxtam fundum alterius, quid obseruat debeat, 1.1.22
 Fructus, vel redditus alicuius fundi vel domus si legetur, refectio ipsa ad quem spectabit, 20.1.82
 Fundus venditus si servitatem alteri debeat, an in hoc empori, vnditor teneatur, 17.2.38
 Fundus rusticus, aut urbanus quando dicatur, 10.3.00
 Fundus si vendatur; in quo pisces in piscinis existant, illi pisces non sunt ædium, neque fundi, non magis quam pulli aut cætera animilia, quæ in fundo sunt, 7.4.58
 Fundus si locatus est, vel etiam domus refectionis impensa, ad quem spectat, 17.1.81
 Fundus inferior, an aquam ex fundo superiori supervenientem recipere teneatur, quando natura loci subest, nec pactio aliqua interficeretur, 7.7.33
 Fundus servitutem itineris debens alluvione occupatus, quomodo in pristinam servitutem restitu debeat, 21.2.40
 Fundi servientes, & dominantis dominus,

& Verborum.

- minus, qualiter servientes fundo uti possint, & ad quid dominus fundi servientes teneatur, 15.2.36
 Fundi servientes per quam partem aquam ducere possit, si non exprimitur quid juris, 3.4.309
 Fundi, vel pecorum vel temporis pallendi jus habens, an alium cogere possit, 3.8.289
 Fundi vendor qualiter teneatur, quando servitutem non expresit, que in fundo vendito debetur, vel fundi venditi conditionem, & eam empor ignoravit, 18.2.39
 Fundi sui in finibus, an alicuius plantare licitum sit, & si radices in vicini fundum intraverint, vel frondes a rami procendentia, an vicinus eas propria auctoritate incidere valeat, 3.4.05
 Fundus ad usumfructum vel ad usumfructuandum si aliqui relinquatur, an tunc usumfructus vel proprietas relata videatur, 4.1.12
 Fundi usumfructum, in quo columbarium sit, si quispiam habeat, quomodo & quando columbarium commido uti possit, 2.2.18
 Fundi si quispiam usumfructum habeat, & aliis proprietatem, & aliqua imperita necessaria pro cloaca, vel ob aquæductus formulam occurrit: illa ad usumfructuum, & non ad proprietatem spectat, 9.2.345
 Fundo suo an quispiam servitutem imponere valeat, in quo aliis haberent servitutem realem, in ipsis tamen præjudicium, 9.3.3
 Fundo vendito, vel legato, an videantur vendita pæna que sunt, vel in aliis prædicti venditori debentur, 7.3.75
 Fundo suo unicuique seminare habebit, & arbores plantare, vites putare, &c. licitum est, 1.4.05
 Fundum per alienum, an quis ire transire valeat, & an dominus volentes ire vel transire per fundum suum prohibere possit, 21.2.41
 Fundum si vendiderim, & accepeliam arborem, & ea occidet, & demum ejus radices pullos emiserint, an eos vendicare possim, 16.2.28
 Fundum in aliquo si fluminis impletu lignamina vel vegetes, vel aliæ res projectæ sunt, quid de illis fieri debeat, 5.4.29
 Fundum si quis habuerit, per quem solebat ire ad casas fundo junctas, & ipsius alteri legaverit: an si legatarius sibi fundum legatum petat, heredes excipere possit servitutem dictis casis deberi, 3.4.02
 Fundum vel dominum si quispiam legaverit, vel vendiderit, an concessum videatur, quod ex fundo exteriori, vel vendentis viam habere debeat: vel si duo fratres sint, aut socij & unum fundum dividant, an in duobus actum videatur, quod unus per alterius partem viam habere debeat, 37.2.78
 Fundum alienum, an cuiilibet ingredi licet, & uyas vel spicas colligere, 3.4.07
 Fundum meum ingredi volentem propria manu & auctoritate repellere possim, 23.2.42
 Fundum per alienum quod quis ierit saltem per 30 dies: & propter hoc in quasi possessione esse dicatur, qua utilitas resultat, 34.2.49
 Fundum superiorem, si quispiam habuerit, in quo aqua nascatur, quæ per subterraneos meatus ad fundum vicini inferiorem descendat, deinde revertatur ad fundum superiorem, an fundi inferioris dominus eam impetrare possit, 66.3.2
 Fundorum dominantium ad plurimi-

CCC. 2. tatem:

Index Rerum.

tatem plures servitutes resultant,
etiam unius tantum fundus pluribus serviat, 8.264

Fumus si ascendat de fornace ad vicini domum, an propter hoc contra fornacis dominum agi poterit, 4.164

Fumus qui de rubo camini exit quomo modio manifestetur, an murus proprius communis exitar, 12.200

Fumo corrupto si quispiam aliquem peremerit, pena extraordinaria tenetur, 5.460

Furnum, seu molendinum in aliqua villa, vel vicinia, si quispiam habuerit, & habeat; & omnes de d. loco jam longissimo tempore, etia ejus, cuius in contrarium memoria non existat, semper venerint ad dictum furnum, seu molendinum pro pane coquendo, seu macinando: & alias furnum noviter construere velit, an, ne construat prohibere possit, 2.158

Furnum si juxta communem parietem habeas, & damnum parieti dat: vel verisimiliter dare potest, an tecum agi possit, 1.157

Furnum in muro communi invito socio, vel juxta vicini murum eo invito, an facere licet, 23.163

G

Gabella pro plaustribus, & curribus, que pro via refectio ad portam solvit, si imponatur, an ecclesia teneatur, 49.281

Generalis concessio semper intelligitur: quod sine danno, & alterius incommodo fiat, 4.183

Glaes ex arbore tua, si in fundum meum ceciderit, an tibi ipsam auferre licet: & si prohibeatur, quo interdicto teneat, 4.405

Glandis appellatione, an omnes fructus contineantur, 5.ibid.

Glandem tuam, qua in fundo meo cadit, si pecus meum comedenter, qua actione teneat, 6.406

Gonella magni Buffonis facetta, qui cum esset bannitus sub pena capitali ne Ferrariam accederet, emit unum plaustrum Padua, & terram Paduanam in dicto posuit quam ascendit: & postea Ferrariam profectus, dicebat se esse in territorio Paduano, 8.460

Guerre tempore si Princeps locum meum fortificaverit, ut habilitate guerram faceret, finita guerra, si locum meum petam, Princeps autem velit, ut expensas reficiam, quid juris, 9.121

Gulfus sive mare Adriaticum cur Veterorum esse dicatur, 4.37

H

Habeas si servitutem eundi ad dominum tuam per castellum meum, vel dominum, vel curiam, vel scalas meas, an ego de nocte januam claudere possim, 1.112

Habemus si jus eundi per fundum rium ad dominum meam, an hoc servitus esse dicatur, 11.25

Haber qui minus, minus etiam offendendi debet, & hac ratione plus habet pauper, quam dives, 1.100

Habent confundendi vim, ac potestatem acquisitiones etiam illarum, quae perpetua non sunt, 4.5.8

Contrarium vero illius observatur in usufructu, 5.ibid.

Haredum ex persona conditionis obligatio mutari non debet, 13.160

Habitation ab usu in quo differat, 1.17

Heres eo casu quo adiutum praefare teneatur, an ipsi praedio legato servitus constituta sit, ita ut legatarius confessoriem contra impedientem intengare

& Verborum.

I

intentare possit, 7.116

Heres rei legate, an servitutem impone nec possit, 6.32

Homini privato, an super locis publicis, versus vias publicas adficare licet, sicut communiter reportuntur Padua, & Bononia, 4.145

Hominibus armorum, vel aliis, si per unum territorium, vel alium comitatum transitus concedatur, ipsi debent transire per partem concedentis minus damnosam, 2.58

Horreum, an predium urbanum denominetur, 5.24

Horreum in solario communi si quis habeat, an ipsum frumento, vel aliis mercibus implete possit, 1.212

Horreum frumentarium novum ex tabulis lignis mobile factum si quispiam in alterius loco opposierit, an ipsi solo cedar, 3.ibid.

Horreum rebus onustum, si multum ponderet, ita quod solarium sustinere nequeat, quid juris, 2.ibid.

Hortus cui cedar, si duo fratres domos divisorint, in quarum medio horrus fuerit, 5.217

Hortus, an domus appellatione continetur, 2.216

Hortus, an veniat, si alicui contenta in domo legitura furetur, 4.217

Hortus, an predium urbanum, vel rusticum appelletur, 4.224

Horcum vicinus qui certo tempore pratum irrigare solebat, si pratum fecerit, affiduque postea irrigacione vicino nocere coperit, quid juris, 7.406

Hortum ad pratum quis reducere potest, 7.217

Hortum, an date videatur, qui dominum dat, 3.ibid.

Horto suo quilibet ad libitum adificare potest, dimisso tamen legitimis spatio, 9.ibid.

Doneitas intelligitur, quando in extremo non peccat: Quoniam nullum extreum laudabile est, 6.178

Ignis si dolo immittatur in alienas zedes, vel frumento acervum, quid juris, 8.462

Ignis super solario facientis fieri potest, nisi vicinus incendijs periculum timeat, 2.197

Ignis pescatorum, si naves in periculum aliquod duxerit, quid juris, 7.461

Ignis fornaci, & furni, an vicino noveri debet, 5.ibid.

Ignis juxta parietem communem, an facere licet sit, 1.461

Ignis in stipulam ad paludem si quispiam immiserit, & alicui damnum dederit, quid juris, 6.462

Ignis juxta parietem communem etiam maximum, sicuti solet nuptiarum tempore fieri, quo casu focus facere possit, 6.198

Imaginem Dei, vel Sanctorum percutiens, qua pena puniri possit, 12.210

Imagines Sanctorum Leo Imperator cur deleverit, 15.211

Imagines Sanctorum qualiter adorare debeamus, 16.ibid.

Imperator, seu Princeps, vel Senatus privato concedere potest, per viam publicam aquam ducere, sine tampera vicinorum incommode, 24.15.34

Imperator, si mili civitatem aliquam donaverit, omnes eius pertinentias donare videtur, 19.426

In camino quorū principaliter confundenda sint, 1.197

Incendio quod in domibus, vel hof-

Cccc. 3 pititis

Index Rerum,

- Pittis sine dolo sit, an dominus teneatur, si domus erat aliena, vel de rebus alienis in domo combustis, 11.463
 Incommodum maximum, vel patrum, iudicis arbitrio dicitur, 6.186
 Incrustaciones quid propriæ sint, & quomodo capiuntur, 3.209
 Infestationis timor ubique fuit etiam de civitate expulso fieri poterit, 21.382
 Infinitas evictanda est, 17.161
 In flaminibus, & poru juis pescandi omnibus commine est, 3.457
 Ingressus aliquius loci publicis cuius esse praesumatur, 5.215
 Ingressus, seu introitus quid dicatur, 1.214
 In iure corporali quomodo quis tradere teneatur, 14.55
 Insignia, vel arma in muro sculpta, quid probent, 16.128
 Insula quando esse dicatur, 4.439
 Insula Sardinia Italiae dicitur, licet ab Italia modico feto distet, 16.426
 In uila quando desinat esse insula, 14.441
 Insula quot modis contingat, 3.419
 Inquisitio, vel accusatio cum sanguinis effusione se probata fuerit, & complex perclusio probata sit, an condemnatio de simplici percussione sequi debeat, 10.67
 Inspictrix multoties quod evenire potest, 7.159
 In aqua ad eam si ego priuatus aliquod jus habeam, nonquid à soli cursu divetti poterit, 3.207
 Insula maris si esset in mari alto à qualibet regione distans ultra centrum militaria quid juris, 15.425
 Insula casialis, seu accidentalis qualis esse dicatur, 6.439
- Insula in medio fluminis nata cujus esse dicatur, 7.440
 Insula quis circundata quotuplex sit, 2.439
 Insula propinquia, vel modico spatio distata quæ dicatur, 13.425
 Insula tribus modis accipi potest, 1.439
 Insula usus respectu cuius sit, 9.440
 Insula porus cuius sit, 8.ibid.
 Insula mensuratio qualiter fieri debet, ut cuius sit cognoscatur, & pro quantitate eorum quantitate, qui propria tipam prædictam possident, 13.441
 Insula dominium per occupationem quomodo acquiratur, 10.440
 Insula possessio qualiter acquiratur, 12.441
 Insula maris sicuti Corsica. & Sardinia, vel etiam fluminis, cuius sint, 5.439
 Insulam quoad jurisdictionem, an quis occupare possit, 11.441
 Instrumenta antiqua, si reperiuntur in quibus prædictorum possitores à latere emerunt prædium, & pro fine fossarium appositum fuerit, nunquid ad illos pertincent, 3.453
 Interdictum de arboribus cedendis tam directum, quam uile tribus incubibus competit, 7.2.6
 Interdictum de via publica sive fitum, sive duo, qua necessaria sint ad hoc ut ista interdicta dentur, 67.285
 Interdictum de cloacis, & quando locum habeat, 1.363
 Interdictum de cloacis locum habet: etiam si aliquis eo utatur vi, clam, vel precario, 6.365
 Interdictum de fonte, in illi competet, qui uti prohibetur puto vivam aquam non habente, 6.154
 Interdictum de itinere, & quæ reficiendo

& Verborum.

- ciendo aliud sit ab interdicto de itinere, actaque privato, & ita, an duo interdicta sint, vel unum tantum, duo capita habens, 39.252
 Interdictum de aqua quotidiana cur factum sit, & an sit aliud ab astiva, 10.351
 In servitium, & iurium incorporalium præscriptione septem requiriuntur, 8.51
 In fornace si ignis periculum existat, ne vicini paries flamma corruit, quid juris, 3.164
 In possessione iuri illud vulgate locum habet, vim vi repellere licet, 35.250
 In aquatum servitibus circa veterarem, seu præscriptionem, quantum temporis requiratur, 80.340
 Ille servitibus, in quibus factò opus est, ut non nisi domino, ita numquam nisi aduersus dominum dantur, 6.132
 In amittendis servitibus conjunguntur tempora auctoris, cum temporibus successori, 6.518
 In condemnatione eventus is est, ut caveat condemnatus, 6.530
 In constituta servitute cur non opus sit Labecis cautione, 5.ibid.
 In eo constitutis ratio responsi Modestini, in L.10. per singula ferè verba hypothesis explicata, 2.511
 In interdictis de facto tantum queritur uentis, non de jure servitatis, 4.505
 In imponendis servitute, & eorum quibus jam debetur, voluntatem exquiri, sed non semper, 5.488
 In nonnullis actibus, non jus, sed factum spectatur, 2.514
 In omnibus obligationibus quales quales sint, semper illa insint sine quibus nobis nihil caustum est, 1.507
 Interdictum de cloacis, coram quo iudice intentari possit, 4.364
 Interdi
- In qua tandem species verum sit incerta esse quod cum alio commone habeo, 4.437
 In plerisque actibus non factum, sed iuris pretias spectatur, 1.514
 In quo continuatum, si modo sunt aliqua, & discontinuantur non est diversa natura, 3.516
 In servitibus, quia ex virtute iuri, quod adversarius præremit, causam quisque probat suam, contrarium recipimus esse, 2.531
 In servitibus non nisi modus civilis transference possit intelligi potest, 2.512
 In servitute constituta, aut prædictorum, aut hominum interesse oportet, non quovis modo, sed principaliiter, 2.504
 In servitibus utilitatem ejus cui debetur, sine incommoditate ejus qui cam debet, spectandum esse, 3.509
 In iure corporali quomodo quis tradere teneatur, 14.55
 In solo, seu area domi quis adificare potest, aut aliud adificiū altius constituere, etiam usque ad celum, 1.117
 In area communis, an quispiam adificare possit, 6.120
 Interdictum de via publica ad hoc, ut contra impedimentum reficeri competit, que necessaria sint, 6.1284
 Interdictum de aqua quotidiana, an eo casu competit, quo interdictum de aqua astiva, 106.351
 Interdictum de fonte, in lacu etiam locum habet, 5.432
 Interdictum aquæ ducentæ ad hoc ut competit, que requiratur, 103.351
 Interdictum prohibitorium, & restitutorium, ad hoc ut competit, que necessaria sint, 13.154
 Interdictum de cloacis, coram quo iudice intentari possit, 4.364

Index Rerum,

- Interdictum de rivis ad hoc ut competat, quæ requirantur, 113.354
 Interdictum de itinere, actusque privato reficiendo quibus competat, & quæ, ac quod ipsum consequantur, 38.251
 Interdictum de itinere, actusque privato reficiendo quare quispiam duo probare necesse habeat, scilicet se usum hoc anno fuisse, & servitum sibi constitutum esse. 41.253
 Interdicto de via publica quomodo actiones, & rei positiones formari debeant, 65.284
 Interdicto de via publica, quomodo libellus formari debeat, 64.ibid.
 Interdicto de itinere actusque, &c. quare sine esse in qua possessione via itineris, vel actus problem, necesse probate habeant, quod servitus mihi invito constituta sit, &c. que sequantur, 42.254
 Inter duos communicatis prædis quæ mutuò servient, ab altero servitus alteri remitti non potest, 6.488
 Interdicto de itinere, actusque privato reficiendo quis servitentes constitutum probare necesse habeat, 40.253
 Interdicto de fonte, &c. & de fonte reficiendo, ad hoc ut competant, quæ requirantur, 11.370
 In via vicinali, an quis sine principiis licentia edificare possit, 7.216
 In horto suo quilibet ad libitum edificare potest, dimisso tamen legitimo spatio, 9.217
 In interdicto aquæ ducenta libelli forma quæ sit, 100.350
 Intelligere, an aliqua servitus sit realis, vel personalis, quæ utilitas sequatur, 11.9
 Interrupcio naturalis longissimi temporis in iuribus incorporealibus pre-
- scriptionem impedit, 9.52
 In universum individuum, vel natura, vel lege dici, & illud prius de servitibus dici, & quæ sint ejus rei causa, 1.8.1.5.5
 In usuacione servitutum non conjuguntur tempora autoris cum temporibus successoris, 5.5.17
 Iter ab ambulare in quo differat, 2.2.3.3
 Iter per civitates, & domos alienas locum non est, 1.2.5.4
 Iter, seu actus, an, & quomodo debetur, & an talis servitus sit praeflanta ab herede usufruitorio, vel legatio, vel e converso, & alius etiam habentibus utile dominium, vel directum, 4.1.1.4
 Iter est jus hominis eundi, ambulandi, nec non iumentum agendi, vel vehiculum, 1.2.3.3
 Iter actus, viae, & aquæ actuus per fundum tuum si emerit, an ad vacue possessionis traditionem tenetis, 16.257
 Iter si excipere debetem, pura quia sic in contrahendo convenierat, & tamen fundum liberum per errorem tradidi, quomodo mihi succurratur, 20.2.3.9
 Iter, vel alia servitus si legitur sine ultra loci determinatione, electio ad quem spectabit, an scilicet ad proximitem, seu ejus heredem, an illic, cui servitus legata, vel promissa fuerit, 8.13.5
 Iter qui habet instrumenta agrorum ducere nequit, sed qui actum haber, sic, 4.2.5.8
 Iter ad prædium duorum communie si legitur, nec legatarum de itineris loco consentiant, quid juris, 9.13.5
 Iter aut actum per certu locu si quispiam aliqui cesserit, an possit univ pluribus per eundem locum, vel iter, vel actum cedere, 12.13.6

Itineris

& Verborum.

- Itineris servitatem qui habet, an possit ire, nedium pedes, sed etiam eques, 4.2.3.4
 Itineris, sive eundi in fundum meum, ut quis in quasi possessione sit, itaque cum quo minus ear, impedit non possum: & si impediatur, de interdicto actusque privato teneat, quod requirantur, 24.2.4.3
 Itineris servitus sicut in certa fundi parte constitui potest, ita etiam pro certa temporis parte, 14.2.3.6
 Itineris latitudo quanta esse debet, 10.2.3.5
 Itinere per vicini fundum si quispiam usus fuerit, usque ad illum locum, ad quem est ingressus, et in quasi possessione, & ei competit interdictum de itinere actusque privato, 29.2.4.6
 Itinere per seipsum quod aliquis usus fuerit, usque ad sufficiat, & an satis sit, quod alius pro se iviterit, 28. ibid.
 Itinere vel actus si quispiam usus sit, sufficit, nec desideratur quod servitus constituta fuerit, vel debetur, 3.1.2.4.7
 Itinere vel actus quod quis usus fuerit non vi, non clam, nec precario, quomodo probatur, & cui hoconus probanai incumbat, 3.2.ibid.
 Ita prædicionum non solum servitutes existunt, sed etiam libertates, 5.7.1
 Iudicacionem potius comparati servituti personali usus fructus quam servitus reali, 7.4.6.6
 Is creta vel lapidis eximendi si quis habeat, an illud servitus dicatur, 4.3.9.8
 Jus inferendi in sepulchrum qui habet an sepulchro servitutem imponeat, 12.3.4
 Jus calcis coquendæ vel arenae fo-
- dienda ultra quam opus fuerit, profundo dominanti si promittatur, an talis servitus constitui possit, 2.3.9.8
 Jus decadendi aquam per fundum alterius si quispiam habeat, quando & quomodo ipsam aquam ducere poterit, 22.3.0.3
 Jus ducenti aquam per alienum fundum, an sit servitus realis, vel jutatum personale, quomodo cognoscatur, 2.2.9.7
 Jus aquæducendæ ad pisciarium meum vel cisternam si mihi concedatur: an servitus realis sit, 3.4.5.8
 Jus eundi per viam publicam, an praescrivi possit, 20.2.7.0
 Jus canonicum & civile quoad præscriptionem, an differant, 7.6.5
 Jus aquæducendæ ex fundo tuo ad hortum meum, &c. an sit servitus rusticæ vel urbana, 9.3.0.0
 Jus aquæducendæ ad pisciarium meum, vel cisternam, aut puteum, an sit servitus rusticæ vel urbana, 7.2.9.9
 Jus aquæducendæ ex fundo tuo ad hortum meum irrigandum, an realis servitus sit, 8. ibid.
 Jus ducenti aquam ex fundo tuo ad fundum meum si mihi debetur, putata per fistulam, causa serviendi familiæ meæ pro coquina, & equis, & alii pro domo & familia mea, an erit tunc servitus realis, an vero jus personale, 5. ibid.
 Jus servitus perpetuum quod dicatur, 5.11.2
 Jus cloacæ immittendæ quod sit, 1.4.00
 Jus aquæducendæ ad pisciarium meum vel cisternam, aut puteum, si mihi concedatur, an sit servitus realis, an vero jus personale, 6.2.9.9
 D D d. Jus

Index Rerum,

Jus pecoris appulsus ad aquam, an servitus sit, 2. 371
 Jus ducendi aquam ex fundo suo ad fundum meum, si quispiam mihi concederit causa facendi balancium tantum in fundo meo, in quo panni lavari possint, vel pro alio aliquo usi, qui fundum meum non concernat, an tunc servitus realis vel personalis erit, 4. 299
 Jus agendi seu prohibendi aliquid, an solum edibus, vel habentibus curam civitatis, vel aliis competere habeat, 10. 154
 Juris pascenti servitus pro certo pecudum numero si uni debeatur, & ipse ampliori usus fuerit, an propter hoc ipsa servitus amittatur, 3. 2. 388
 Juris pascenti servitus, an rustica vel urbana existat, 5. 375
 Juris pascenti pro servitu, qua actione agi debeat, 3. 6. 388
 Juris pascenti possessio, vel quasi servitus quomodo probetur, 2. 5. 384
 Jure aliquo suo quod quispiam usus fuerit, quomodo probatur, 27. 245
 Juri tertii regulariter opponere possum quando juris agentis exclusivum est, 6. 4. 330
 Jurisdicatio quando sit in territorio matris coherentis, & usque ad quod spatiat, 12. 424
 Jurisdicatio in dubio cuique civitatis, ulque ad medium flumen competit, 4. 215
 Jurisdicatio & multa alia incorporalia, que persona & non rei debentur, ad haec transirent, 10. 8
 Jurisdictionem porius comparari servitii personali ususfructus, quam servitii reali, 7. 466
 Jurisdictionem in tertia habentes, habent etiam in mari usque ad centum milliarum tantum, ultra vero solum Imperatoris Jurisdicatio est, 17. 426

L

L Aborat si quispiam edificando suum per re communem, & ejus luminibus officie, an hoc possit, obscurando lumina alterius domus, quae dicti sui consocij proprie sit, 10. 107
 Lacus est qui perpetuum aquam habet, 1. 4. 2
 Lacus fructus si à Perusij communi emerim, commune autem habebat ibi proprias naves ad pescandum, quarum etiam usum volo, quid jugis, 7. 433
 Lacu vel ex stagno aqueductus servitus concedi non potest, 3. 432
 Lacuum seu stagnorum alluvione, si uni aliquid detrahatur, & alterius addatur, quid juris, 6. 432
 Lapiles ex fundo domali casos amittitus habere debeat, & quid si in cedendo expendit, an expensa sibi restituiri debeat, 5. 413
 Lapidet & tigna in fundo meo de voluntate mea, pecunio concedente si posuerit, ac ea autoritate propria, si inde ea non exportas removere possim, 5. 220
 Lapires vel quid aliud in curia, vel domo mea si posueris, an ea absque alia denunciatione proprio auctoritate tollere, & ejusce valeam, 4. 220
 Lapires in fundo suo, an quis cedere possit, ita ut lapidum fragmenta in fundum alienum petveniant, 3. 412
 Lapicida si cedat lapires in domo vel area sua: & fragmenta in vicini fundum cadant, an hoc facere possit; vel sibi prohiberi valeat, 4. 94
 Lapicidina & argenti fodina, cum in montibus repellantur, an in alieno fundo lapires cedere licitum sit, 2. 412

Legatum

& Verborum.

Legatum ususfructus, à legato redditus nunquid differat, 7. 13
 Legatum fructuum annorum talis fundi, vel legatum fructuum ejusdem fundi, in quo differant, 8. ibid.
 Legata servitute, neque hæreditis neque legatarij absolute facultas est per quam velit partem constituendi, 4. 508
 Legato, vel concessione ususfructus quid veniat, 9. 13
 Legaveit & promiserit si quispiam aliqui habitationem, an proprietatem relinqueret videatur, 2. 18
 Legem si fundum tuum servientem, liberationem legare non videat, 1. 29
 Lex ult. fini. reg. an habeat locum, vel illum quando edificatur juxta fundum vicini ruficum, sed etiam urbanum, 2. 214
 Libellus interdicto quando quis addiscitat in viam publicam, vel aliquid immixtum, aut edificare vel immixtare velit, quomodo formabatur, 69. 285
 Libellus & positiones in actionibus popularibus quomodo formari debant, 14. 155
 Libellus in interdicto, de fon & de sonere, quomodo formari debeat, 1. 2. 370
 Libellus in interdicto de rivis quonodo fieri debeat, 113. 355
 Libellus in interdicto, ut licet ire, agere, &c. quomodo formari debeat, 72. 188
 Libellus quomodo super via privata formari debeat, quando dicitur quod via servitus debetur, 77. 289
 Libellus in interdicto de aqua, ex castello, &c. quomodo fieri debeat, 109. 353
 Libellus in actione de cloacis quomodo formandus sit, 5. 465
 Libellus in actione de aqua pluvia, aerea,

4. 523

DD d 2 Locus

quomodo formari debeat, 4. 361
 Libellum de aliqua aqua si quispiam per sepos, vel cunctulum, vel specum de puteo concipiatur, an interdictum de rivis recte proponatur, 116. 355

Libertas quanto tempore praescribat, adversus servitutem constitutam, 19. 470

Libertatis adversus servitutem praescriptio, an requirat titulum, 20. ibid.
 Libertatis praescriptio, an possit procedere circa factum praescribentis, 21. ibid.

Libertatis praescriptio adversus servitutem, an exigat bonam fidem praescribentis, 22. ibid.
 Libertatis praescriptio an requirat scientiam & patientiam adversarij, 23. 471

Licentiam habens à principe vel superiori avertendi aquam ex publico, debet eam ducere per castellum, vel per fistulas ne matrices fistulae corrumpantur: & contra facilis confessionis beneficium perdit, & etiam in corpore punitur, 3. 156

Limitata dispositio limitatum producit effectum, 4. 168

Littus maris est quatenus hybernus fluctus maximus excutit, 1. 428
 Littore sub cuius imperio esse dicuntur, 2. 428
 Littore maris quæ fieri licitum sit, 3. ibid.

Locatorem inter & conductorem si conventum fuerit, ne in domo suum aut palea ponatur, & conductor posuerit, deinde servus igne allato succenderit, quid juris, 3. 462

Loca publica privatorum usibus deservire jure civitatis, non quasi propria cuiusque, idque quam habeat portatem,

Index Rerum,

Locus medius, an servitutes impediatur,

3. 40

Locus ex soli odore si pestilētiosus fiat,
scilicet ex fatorē etiam terra pri-
vata, ut puta quia sulphuraria sicut
an faciens interdictio, ne quid in lo-
co publico, teneatur, *2. 4. 9*

Locus sacer, vel religiosus servitutem
impedit, *1. 4. 0*

Locum servientem an reficere licetum
sit, *9. 60*

Locum religiosum unusquisque sua
voluntate facit, dum mortuum in-
fert, *2. 1. 29*

Loco servit. itineris si dubitetur, arbitri,
vel communis amicus qui hoc di-
cimere debet; afflūm debet, *6. 2. 35*

Loco publico, sicut sunt flumina, &c.
adficare non licet, *5. 4. 34*

Loca in quibus debetur servitus, vel jus
calcis coquendae, arenae fodendae,
vel crete, aut lapidis eximendi, quo-
modo nominetur, *5. 3. 98*

Loca publica, an vendi, vel alienari
possint, & per quem, & quomodo,
2. 2. 70

Longa consuetudine veluti jure impo-
sa servitus videtur, *5. 2. 3. 21*

Longe diversa esse, servitutem temporis
fecerint, & dividint, *1. 5. 01*

Longe diversa est causa possessionis ju-
ris & corporum, *3. 6. 2*

Lumen quid significet, *1. 1. 04*

Luminibus qui tenetur non officere
nihilominus aliquid adficare pos-
test, proprius quod sol praedium domi-
nanti auctoratur, dummodo lumen
aliter non obscuretur, *5. 1. 06*

Lupus, vel milvus, vel accipiter, vel canis
si accepit avem vel pecudem,
vel aliud animal unius, & quidam
rectius surripuerit de ore lupi, mil-
vi, accipitis, vel canis, an priori
domino quod accepit restituere
teneatur, *6. 4. 09*

M

M Aceriem juxta regionem vel
fundum alterius si quis ad-
ficare voluerit, nullo spatio medio
relicto potest, dummodo terminum
suum non excedat, *1. 2. 1. 9*

Mariens qui fundum dotalēm juxta
viam publicam habet, que refici
debet, an ad ipsam refectionem te-
neatur, *5. 4. 2. 2*

Marius, an possit extirpare nemus sibi
in dotem datum, & ad cultum an re-
ducere, *1. 2. 4. 16*

Marius si reliquerit uxoret dominam
& usus etuariam, sicut communi-
ter feci solet, an proprietas vel ufus-
fructus, vel alimenta relata videan-
tur, *6. 1. 3*

Marius an fundo dotali servitutem im-
ponere valeat, *10. 3. 3*

Mare quid sit, *2. 3. 4. 17*

Mare vel aliquem maris usum, aut ju-
risdictionem, an aliquis prescribere
valeat, *3. 4. 2. 2*

Mare possidisse vel quasi, vel aliquam
in eo jurisdictionem habuisse, quo-
modo quid dicatur, *9. 4. 24*

Mare an aliquis tanto tempore pre-
scribere possit, cuius initij memoria
in contrarium non extet, *6. 4. 22*

Mare qualiter designabitur, *2. 5. 4. 27*

Mare, in quo aliquis non exercuit ju-
risdictionem, ut possit dicere ipsam
præscriptione, an sit alius jus dominii
ratione, vel fatem quo ad jurisdi-
ctionis jus, ut malcheia quæ ibi
committuntur, puniri possit, & an
gentes quæ ibi ad habitandum ac-
cedunt, possit judicare, *11. 4. 2. 4*

Mare rubrum, an repertur, *2. 9. 4. 17*

Mari fines an repertur, *2. 4. ibid.*

Mari proprietas aliqua præscriptione,
vel consuetudine præscribi non po-
test, *8. 4. 2. 3*

Matis

& Verborum.

Maris in eadem particula si plures ha-
bitent, vel ad ipsos pertineat, & ibi
delictum commissum fuerit, quis
primò cognoscere debeat, *2. 1. 4. 2. 6*

Mari, quod natura omnibus patet, ser-
vitus privata imponi non potest, *n. 1.*
P. 4. 2. 1

Mari exiens, quod per civitatem ma-
ritimam regitur, patè per Venetos,
Janenses, an extra distictum esse
dicatur, *2. 8. 4. 2. 7*

Mari, vel mari in litore, an quis adfi-
care valeat, & an adificium situm
efficiatur, & quando, *3. 4. 2. 2*

Mati per privatū, an servitus imponi
valeat, *3. 3. 7*

Messēm, vel vindemianā cuilibet domi-
no, vel colono in fundo suo facere
licet: prohibens autem injuriarum
actione tenuerit, *1. 4. 06*

Miles unus, si in alterius nemore li-
gna colligere voluerit, an possit, *17.*
4. 17

Miliaria centum per mare, est minus
duabus dictis, *2. 4. 18*

Meniana legi an standū sit, ubi ali-
qua confutudo non fuerit, *4. 1. 8. 9*

Meniano, seu solario, aut ponticello
Pannos, seu linteaminā, aut alia, an
extenderit licet, per quæ vicinis teg-
men tollatur, *3. ibid.*

Meniana si quis in muto suo adfi-
care velit, versus domum vicini pri-
vatam, vel adificium publicum versus,
quantum spatium dimittere debeat;
3. 1. 88

Meniana dicuntur solaria, seu ponticel-
li, qui in muto sunt, & ita proje-
cti, seu immisii provehuntur: ut
nunquam requiescant, sicut sub-
grundā, *1. ibid.*

Meniana ab immisīs in quo diffant,
2. ibid.

Modi transferendæ possessionis multi
sunt, *1. 5. 2. 9*

Modus in d. §. 1. l. 4. ff. de serv. qualēm
habeat significationem, *1. 4. 9. 9*

Molendinum, an prædium urbanum
sit, *8. 2. 9*

Molendinum commune si duo ha-
beant, & unus molas meliores im-
poneat velit, an etiam alter ad expen-
fas teneatur, *8. 1. 6*

Molendinum in flumine publico, si
facere velim, an in ripam via pu-
blicā tigna immittere potero, *5.*
17. 4

Moles in mari projecta, causa faciendi,
vel muniendi portus, an jaci possint,
6. 4. 50

Monachi singuli in canis sua univer-
sitatis testificari possunt, *3. 3. 7. 8*

Monasteria si promisit mihi, & fami-
lia mea mole frumentum, non
teneretur hæreditibus molere in ma-
jori quantitate, quam mihi tene-
tur, *2. 0. 16. 1*

Mons à colle in quibus distinguuntur,
2. 4. 18

Mons quid sit, & unde dicatur, *1. 4. 1. 1*

Multum intercili constituta sit servi-
tus, an promissa tantum, *1. 3. 1. 1*

Multo magis præsentem utilitatem re-
qui in confitundis servitutibus,
camque ex veritate, non ex opinio-
ne pacifcentium estimari debere, *3.*
5. 2. 2

Murum sub solario vicinus inferior
occasione incendij evitandi quibus
expensis facere possit, *num. 4.*
p. 1. 9. 8

Murum seu patitem proprium, si quis
juxta ædes, vel domum sui vicini
habeat, & pallus sit, quod vicinus
potuerit in eo muto aliqua tigna ca-
cere, & nihil dicendo, vel dicendo,
concede quod hæc tigna in muto
meo immittere possit: an ille vicinus
poterit me domino invito alia nova
tigna remittere, *5. 8. 5*

D D d 3 Mu

Index Rerum,

Murum oneris ferendi casu quo vici-
nus reficerere tenetur, qualiter ista
refectio fieri debeat, 6. 175

Murum, vel domum juxta domum vi-
cini adificans, cuius stipendium in
medio casitat, an solum incrustare
tenetur, & aquam extra ducere, ita
quod murus vicini, non materia
crevit, nec damnum proper aquæ
refectionem in dicto loco patiatur,
7. 125

Murum juxta alienum etiam non di-
miso spatio unius pedis quispiam
alium murum, sine fundamento, vel
etiam modico facere potest, n. 10.
p. 200

Murum communem si duo habeant,
qui contra eadum communia suffi-
ciente, & corum alter ipsum depo-
nere velit, & melius fundare, ac
graviora pondera superimponere, an
altero socio invito facere possit, 7.
176

Murum communem quando quis al-
tius tollere velit, vel in eo aliud
fabricare, cuius expensis hoc fa-
cere debeat, 26. 132

Murus, seu paries propriè cum calcè
dicimus, 2. 219

Murus vicini, si servitutem oneris fe-
rendi debeat, si domus corrut, &
refectione indigat: & ipse vicinus
non vult reficerere, sed ei cedere,
& mihi relinquere, an possit, 5.
175

Murus altius elevatus, si reperiatur, nec
apparet quis edificaverit, & cuius
expensis, quid iuris, 5. 2. 135

Murus quomodo cognoscatur, an sit
communis, vel non, & an sit com-
munis pro diviso, vel indiviso, n. 2.
p. 472

Murus, vel sepes si fiat per extraneum
in fundo domini, in quo ego ser-
vitutem non habeam, & propter

hoc ego servitute illa uti impediā,
an possim illum murum rumpere, &
deponere, vel sepen propria autho-
ritate destruere, 10. 90

Murus communis quis dicatur, & quot
modis, 11. 126

Murus, vel domus vicini juxta arcā
meā, vel hortū, si reperiatur, an
solo suo dimisissile præsumatur, n. 8.
p. 125

Murus, an sit communis inter vicinos,
vel proprius unius tantum, qualiter
cognoscatur, 13. 127

Muro in communī, an socius adficare
valeat, 19. 130

Murariis, & aliis in arte peritis creden-
dum est, 14. 227

N

Natura omnium servitutum quæ-
nam sit, 1. 26

Navis, an praedium urbanum existat,
7. 25

Navigationis tempus esse dicitur Cal-
endas Aprilis usque ad Calendas
Octobris, 5. 131

Necessarium plenum habens si ipsius
purgare velit, an possit, 8. 202

Necessarium quot partes haber, n. 1.
p. 201

Necessarij focea, an pro voluntate do-
mini fieri possit, 6. 202

Necessarij cava, an, & quomodo in
proprio, vel communī muro fieri
possit, 3. 201

Necessarij focea, an, & qualiter in mu-
ro communī, vel proprio fieri possit,
5. ibid.

Necessarij cava, an in muro proprio
supra solum publicum, vel vicini
fieri possit, 4. ibid.

Necessarij focea murata vel non murata,
si humor, vel putredo exeat, &
in puteum, vel vicini cisternam def-
cendant

& Verborum.

cendant, vel in ejus venas, aut etiam
in penū, an cogi potenter ad reficien-
dum dictam foecā, ita, & taliter
quod puto, vel cisterne, aut alijs vi-
cini loco nocere non habeat, 7. 202

Negatio totum negat, sed affirmatio
non totum affirmat, & ideo plus ne-
gat negatio, quam affirmat affirmatio,
2. 101

Negativa quomodo probetur remissi-
ve, 9. 45

Nemus, vel sylvam si quispiam vendidit,
cum pacto de retrocedendo, an em-
ptor sylvam extirpare possit, 11. 415

Nemoris alieni rustici, vel alijs si usum
habuerint, putat quia in eo lōgissimo
tempore ligna accipere uiri fuerint,
quando ille usus expiret, 10. 418

Nemore si usos rustici si dixerint tanto
tempore, quo in contrarium memo-
ria non extat, an juvat eos si dixe-
rint se acquivisse jus utendi, &
fruendi in illo nemore, 19. 417

Nemore in alieno si capreoli, vel cervi
vel alia animalia capiantur, domino
ignorante, vel contradicente, an capi-
entis, vel domini nemoris efficiantur,
& an propria authoritate ea domi-
nus retinere possit, 18. ibid.

Nobiles, & milites privilegiati suntur
cum canibus, & avibus venentur, 9.
409

O

Obligatio non faciendi, obligatio
faciendi dicitur, 42. 398

Obligationibus facti, obligatio ad in-
teresse venit, 29. 387

Occidere aliquem si aliqui licitum sit,
an sit licitum etiam alteri demanda-
ti, 11. 60

Occupare, vel adficare incepisse, vel
aquam ex publico loco ducere, quid
remissive, 45. 316

Olivam, vel ficum in suo plantans,
an adficari possit, etiam affigendo
ipsum

quid observare debeat, 1. 223

Opera seu ministerium servotum, qua-
liter, & in quibus conficiantur, &
qualiter restituuntur, & amittantur,
remissive, 2. 20

Opus novum, an nunciarī possit æni-
ciū, vel cloacam reficiēti, 26. 138

Opus si quispiam fecerit, ut aquam ex-
cluderet, ne ad fundum suum veniret,
qua ex paludis inundatione in
agrum ejus fluere solebat, si ipsa pa-
lus aqua pluvia amplietur, & aque re-
pulsa opere facto agro sui vicini no-
ceat, aquæ pluv. atq. actione tollere
cogitur, 4. 455

Opus si quispiam arando faciat, ex quo
aqua pluvia vicino nocere possit, si
alter fundus colui non poterit, actio-
ne aquæ pluvia arcende, non tene-
tur, 2. 493

Ostium de novo versus fundum, vel
domum vicini in suo parite pro-
prio, an quispiam vicino invito fa-
cere possit, 1. 141

Ostii janua, an possit alicui legari, vel
in executione sententiae pro pignore
capi, 9. 143

P

Pactum si fecerit cum furnatio, ut
coquere panem pro me, & familia
mea singulis annis, vel perpetuo, &
quod sibi darem omni anno decem
libras, sed tunc habebam duos filios
tantum, & postea mihi plures alij filij
nati sunt, & sic familia mea au-
cta est, an mihi panem pro eodem pretio
coquere teneatur, 1. 159

Pactum circa adificationem contra-
rium an valeat, 4. 120

Papa si in mari moriatur, in illa civitate
succelletis electio fieri debet, 8. 426

Partes ligneus intermedius ubi esset,
an adficari possit, etiam affigendo
ipsum